

SZÉKESTFÉHÉRVÁR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nádor-utca 7.
TELEFON-SZÁM: 110.
Hirdetések és előfizetési pénzek a kiadóhivatalba küldendők.

Felölös szerkesztő és kiadótulajdonos

FENYES LÁSZLÓ.

Előfizetési árak:
Egy évre 16 Kor. — Fél évre 8 Kor. — Negyedévre 4 Kor.
Egyes szám ára: 10 fillér.
A lap megjelenik: Hétfőn, szerdán és szombaton este 6 órakor.

A második büntelt.

Ez újság legelső számában, programköpében a többi közt a következőket írtam: „a legkisebb dolgokban feltalálni az eszmét, az Istenséget; egy, vagy száz, vagy ezer ember szellemi és anyagi javaiért küzde, magáért az emberiségért, annak eszméjéért küzdeni tudni, ez a magam fajta közhatalonak, az újságíróknak feladata.”

Ez az elv adja most kezembe a tollat s az igazságnak szeretete, mely megundorodik a rosszaságnak attól a mértékétől, a melyről az alábbiakban szó leszen.

Ismeretes annak a rajtélyes halálesetnek minden részlete, a mely Székesfehérvárott, a Baza-utca 2 szám alatt Bernáth Juliát, egy 68 esztendőre egy kiasszonyt érte. A külső körülmények, a hitestörvényeszközi orvosszakértő határozott ellenkező véleménye ellenére, azt látszanak bizonyítani, hogy gyilkosság esete fogynak. A rendőrség és ügyészség két hét óta mindent elkövetett, hogy a tettesnek nyomára akadjon, de teljesen eredménytelenül. Annnyira sem merült fel gyanu senki ellen, hogy mint terhetet lehetett volna kihallgatni. A kik egy házban laktak az öreg kisasszonnyal, avagy összeköttetésben állottak vele, mind kihallgatattak s mindenkivel alibit igazolt, mintahogy azt ilyen kik városban könnyű megállapítani. A vizsgálatot egy olyan kalibrú kriminalista s olyan energiájú ember irányította, mint *Ujházy Sándor* kir. helyettes főügyész. Semmi nyom nem akadt a tettes személyét illetőleg, mindig feltételezve, hogy csakugyan gyilkosság volt az eset.

A törvény pedig azt rendeli, hogy csak az fogható gyanuba, a kire alapos gyanukok vannak s hogy a lehető bírói tévedésnek végtelen következményei itt is eleje vételesék, törvényt hoztak reá: a bünesetekkel terhelt személy neve titokban tartandó, illetve a sajtóban az mindaddig nem közölhető, míg jogerősen vál alá nincsen helyezve. Ismétlem, az ügyészség és a rendőrség senki ellen annyira sem látott gyanukot fenntartani, hogy terheltnek nyilváníthatason valakit.

Amde felmadart a szenzációk éhes utca népe. Kulturáltlan emberek, a kik olyan könnyen itélkeznek, szabotlan ösztönök és szenvedélyek révén: itt és ott egy pénzügynek nevével emlegették, a ki tényleg abban a házban lakott, a melyben az öreg kisasszony s azelőtt — egy éve már nem — pénzügyi összeköttetésben állt vele. Természetesen azt nem tudták, hogy az illető delutántól reggelig alibit igazolt, jól járt, hol volt, a ház-mester, mint mindig, hogyan kísérte be az nap is éjjelkor egész lakása ajtajáig, a hol a család csukta be az ajtót.

De szükségtelen ezeket részletezni, mert a vád, vagy a védelem nem a közönséget, nem az utca népet illeti, mert az nincsen minden esemény- és adat hirtokában, hanem az arra hivatottt ügyészséget és rendőrséget

És az utca népével kit látjuk kezét

fogni? — a néppárt sajtó orgánumát, mert az illető, a kit emlegetnek: zsidó születésű. Mindig a felekezett. A néppárt sajtó orgánumának homlokán ez a pápai áldás hivalkodik: „Az állatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmezei Napló” ezim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük. XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.”

Nézzük, hogyan törekszik a „Fejérmezei Napló”, micsoda — nem a katolikusok hanem — az ő törekvéseik? És mi a tényük?

Lapszámokon azt hirdeti előbb: a gyanu, a melyet a lakosság 90%-a nyilvánít, helyesnek bizonyult s a letartóztatás már csak órák kérdése. A lakosság 90%-a alatti természetesen a Fejérmezei Napló néhány antiszemita, spricerzes demagógiáját és u kofaasszonyokat koll érteni. Intelligens és igazságot szerető ember hogyan nyilvánítson gyanut akkor, a mikor: a tényállást teljesen — és a vizsgálat eredményét egyedül ismerő ügyészség nem tud gyanut nyilvánítani?

Mikor az igazítás ez a módja sem használ, mikor a pápai ádásu lap ismét tudja valótlanul állított, akkor most az alábbi két közlemény jelent meg szombati számában, kiírván annak az embernek nevéét, a kit ő — tönkre tenni akart. Mi, természetesen a nevet kihagyva, egyebekben szóról-szóra közöljük le a két közleményt. Győződjék meg mindenki a saját szemével ez emberek őszinteséről. Ime:

— A Baza-utczai rablójlikos-ág lassankint a szenzációk sorára jut: emelől a mult idők tengerebe. A rendőrség néhány nap mulva az eredményre-jutásnak minden reménye nélkül levezi napirendről a fogós témát s a mindennapi munkának szentelti nagyon is kurtára szabott idejét. A rajtély továbbra is rejtelmy marad, hacsak valamely szerencsés véletlen földi bírása elé nem állítja a bestiális rablójlikosok.

Magával a büntőnnyel részletesen foglalkozunk s ha most ez ügygyel kapcsolatban a közönségnek még mindig erősen álló gyanuját is regisztráljuk, tisztán hirlapiról köteleseget teljesítünk.

Alig szívárgott ki a közönség köze, hogy gyilkosságnak esett áldozatul Bernáth Julia s hogy a kégyetlen gyilkosság színhelyén, a meggyilkoltak lakásán pénz avagy egyéb értékpapír nem találtott, mintegy varazstűresre költ szárnnyra a hír, hogy . . (a név) pénzügynek nem volt szerepe nékél e bünesetben. Nem volt titok, hogy a meggyilkoltal egy házban lakó pénzügynek közvetítette Bernáth Julia pénzéből a kölcsönökkel, mindenkor szabad bejárása volt a nő lakására, gyakran a megfordult ott s a pénzügyi összeköttetés bizonyos bizalmas viszonynyá fejlődött, mely az utolsó napig fennállott. A mint e körülményekből látjuk, nem ok nékél érelődött meg a közönség gyanuja, hogy a még mindig rejtelmy bünesetnek bármiként is részese. . . (a név)

Hogy kinek a lelkében szülemlett meg az őször e borzalmas gyanu, avagy kinek az ajkáról megállapítani. Tény az, hogy városzerető erről sügtak-bügtak már a büneset napján. Tudta ezt mindenki, tudta a nyomozást teljesítő rendőrség is. Már mult szombati lapszámunkban rámutat t-

tunk a közönség eme gyanujára, mely míg egyrészt a kiterjedt . . (a név) családra nehezített örísi súlyával — lévén egyik családtagról szó, addig másrészt — teljesen jogtalanul — a hatóságot sem kimítte meg a rakon itélendő közvélemény, a polgármester s a . . (a név) család közt régi ismerettségbe vetvén a meggyanúsításnak könnyon rugalmaso sanda szemét.

Hogy a közönség 90 százaléka így gondolkozott ez ügyben, azt még a beavatottak sem tagadhatják. Ezért, de főleg a meggyanúsított . . (a név) érdekében tartottok volna szük-éyesnek épen a közönség ezen gyanujának szigorú figyelmbe vételével esetleg a biztos őrizetbe vételt mihamarabb fogantatoítani, a mit kellett volna még az esetben is tenni, ha a nyomozat a meggyanúsított ellen semmi téppontot sem nyújtott. . . (a név) ártatlanságát hivatalos kommunikében kellett volna publikálni, hogy az örísi vád gyilkos fulánkjá ne sebezze tovább egy ember, sőt egy egész család lelki nyugalmát.

Nem ismerjük a vizsgálat adatait, mégsem zárkóztunk el ama véleményünk nyilvánításától, hogy a letartóztatás lett volna még alapos gyanukok hiányában is az ártatlanság vizsgálatja, mely teljes tisztáltságot tarentelt volna s megzúntette volna a köztudatból még mindig, ki nem irtott gyanu.

Tudjuk jól, hogy a közönség igen sok l-letet öl meg egy egész életre sújtó ítéletével, de épen ezért kell — amennyiben lehet — épen a hatóságnak megtalálni a ruhóbitátlanságot az a módját, mely lehet ugyan keletelmen, de soha sem oly létezők, mint egy bestiális gyilkosságnak homlokára sötét gyanuja.

Me búntani e sorokkal senkit sem akorunk és sérteni sem bárki érákoségyesét. Lelkisméretes hirlapiról kötelesegetünk velünk elöget tenni, midőn ily óberánó ügyben híven visszatükröztek a közönség gondolkozási móját, csak azért, hogy kelts form-ban módot nyújtsunk az egyéni tisztesség, az egyéni reputáció megvédésére. Nem ok nékél vártuk tehát a multban a letartóztatást, a minek mellőzése épen a most leirt körülmények miatt nem tartjuk szerencsés gondolatnak.

— Érdekes vallatási mód. Volt Szeged városának egy híres rendőrkapitánya, a kinek talenuma volt a gazemberek buncustárgyainak kifürkésésében. A csirkéfogók, gyilkosok, kapabetyárok ha imádkoztak, csak azért könyörögtek, hogy annak a kezébe ne kerüljenek. Nem hagyta a bünyögény a legrejtettebb buncustárgaikat sem. Egyszer egy híres betyár került a kőrmei közbe, a kit azszal vadoltak, hogy fülakasztott egy gazdag kereskedőt. A gyanunak minden szája az ő személyében összpontott, de pozitív bizonyíték nem volt a rendőrkapitány kezét köztét. Mikor már minden kísérlet, minden lortely sikertelennnek bizonyult, gondolt egy merész és nagyot. Előhozatta a kötele, melyet a szerencsétlen kereskedő nyakán találtak s rákötötte a gonosztevő nyakára. A kezét hátra köttötte, hogy le ne oldozhassék és levitette a börtön sötétjébe, összeszarta a lelkiismeretével, hadd bírkozzanak, hadd küzdjenek egymással. Alig telt el öt perc, már jött a hír, hogy a gyilkos ordit, mint a vadállat és vallani akart. Fölveztek s elmondott azonnal mindent és csak egyétt könyörögött, hogy a kötele akasztassék le a nyakáról. Így derült ki a lap-pangó igazság Szegeden.

